

Kasvitiedot

Ahomansikka

- *Fragia vesca*
- monivuotinen 5-20 cm korkea, kukinnossa 1-5 valkeaa kukkaa
- Viihtyy kuivahkossa maassa
- kasvista voidaan marjojen lisäksi käyttää kukkapohjukset, verhiöt, lehdet ja maavarsi
- Auttaa maksavaivoisin, anemian, kihtiin, reumaan
- Marja saattaa aiheuttaa herkille ihmisille ihottumaa

Rohtovirmajuuri

- *Valeriana officinalis*
- Noin metrin korkuinen, kukinto kerrannaisviuhko, kukat vaaal. Punaiset tai valkoiset
- Auttaa unettomuuteen, hermollisiin vaivoihin, sydämen tykytykseen
- Leviää runsaasti siemenistä
- Kasvista käytetään juuri
- Pitää kosteudesta, kevyestä maasta
- Kasvaa myös luonnonvaraisena Suomessa
- Tarhassaolevan kasvin alkuperä Unkarilainen jaloste

Rantahirvenjuuri

- Rantahirvenjuuren käyttötarkoitus tuntematon, mutta Isohirvenjuurta on käytetty yskänlääkkeissä ja alentamaan verenpainetta. Luultavasti rantahirvenjuuren käyttötarkoitus on ollut sama.
- Pitää kuohkeasta, kosteuden pitävästä maasta
- Keltainen kukinto, noin metrin korkuinen kasvi

Heinäratamo

- *Plantago lanceolata*
- Lääketeollisuuden tarpeisiin viljelty
- Menestyy hyvin Etelä-Suomessa
- 20-40 cm korkea, ruusukkeiset alalehdet, kukintona latvatähkä (vaalea)
- Autaa haavoihin, astmaan, virtsatulehduksiin
- Pitää kosteasta maasta

Kangasajuruoho

- *Thymus serpyllum*
- Pitää lämpimästä maasta
- Huulikukkaisten heimon kuuluva, vaal. Punaiset, lilahtavat tai valkeat kukinnot valekiehkuroina
- Kasvaa mattomaisesti 5-10cm korkeaksi, ns. puolivarpu
- Antiseptinen vaikutus, käytetään myös yskään ja väsymykseen

Niittyhumala

- *Prunella vulgaris*
- Huulikukkaisten heimon kuuluva

- Kukat valekiehkuroina, ns. viuhkokukinto
- Rehevien korprien ja rantojen kasvi
- Muserrettuja lehtiä käytetään haavan parannukseen ja teenä kurlaukseen

Väinönputki

- *Angelica archangelica* subsp. *Archangelica*
- Lehtomaisten puron varsien kasvi, kaksi tai kolmivuotinen, jopa 2 metriä korkea kasvi. Kukat vihreänkeltaiset, kerrannaissarjoissa
- Käytetty keripukkiin, yskään, heikkojen vahvistamiseen, ruttoon, unettomuuteen
- Hajusteisiin

Liperi eli Lipstikka

- *Levisticum officinale*
- Kasvaa jopa yli 2m, sarjakukkaisiin kuuluva, pysty/ontto vartinen, murretun keltaisen kukinto
- Lääke ilmavaivoihin, hikoiluun, ruokahaluttomuuteen, mieskuntoon
- Käytetään keittoruokiin
- Viihtyy kosteassa maassa, puoli varjossa
- Voimakkaan makuinen, käytettävä varovasti (Varsinkin juuri)
- 1700 luvulla suosituin lääkekasvi Suomessa
- Kasvin kaikkia osia on käytetty nautaeläinten kiiman nostamiseen
- Uskottiin myös lehmän maidon kestävän hapantumatta ja maistuvan paremmalla kun eläin söi liperin lehtiä.

Pellava

- *Linum usitatissimum*
- Tunnettuna kaksi erilaista: Kuitu ja öljypellava
- 40-130cm korkea (lajikeriippuvuus), pystyvartinen, sinikukallinen, kotahedelmä
- Auttaa palovammoihin, tulehduksiin, ulostuslääkkeeksi
- Sämpylämausteena käytetty
- Pitää lämpimästä, kosteasta, runsas kalkkisesta maasta

Iisoppi

- *Hyssopus officinalis*
- Huulikukkaisten heimoon kuuluva, tyvestä puuttuva, sinikukallinen valekiehkuratähkä
- 30-60 cm korkea
- Käytetään koko maapäällinen osa
- Lisää ruokahalua, edistää virtsaamista, auttaa ilmavaivoihin
- Pitää lämpimästä, ilmavasta, runsaskalkkisesta maasta
- Käytettävä varoen, sisäisesti nautittuna eteerinen öljy aiheuttaa jo pieninä annoksina kouristuksia
- Ihonhoito tuotteista edelleen aines osana
- ”Muinaisia” merkittäviä lääkekasveja, puhtauden vertauskuva

Rakuunat

- *Artemisia dracunculus*
- Ranskalainen reakuuna on pienempi kokoinen (50-80cm) kuin venäjäläinen (jopa 150cm)
- Ranskalaista käytetään keittiömausteina, venäjäläistä (kitkerämpi) käytetään etikan valmistuksessa
- Pitävät kevyestä, kuohkeasta maasta
- Auttaa ruokahaluttomuuteen, lievittää kipua

- Käytetään keittoihin, kala ja äyriäisruokiin
- Ranskalaista voidaan lisätä vain pistokkaista tai emotaimia jakamalla
- Kuuluu marunoihin, kovavartinen, kukat huomaamattomat, harmaanvihreät
- Peitettävä talveksi harsolla
- Yrttien ylimys
- Länsi-Aasiasta peräisin
- Ristiretkeläisten mukanaan tuoma
- Yleistyi vasta 1500 luvulla
- Suositellaan suolattomaan ruokavalioon

Saksankirveli

- Myrrhis odorata
- Sarjakukkaisten heimoon kuuluva
- 80-120cm korkea
- Keitto ja kalaruokien mauste
- Hengityselinten sairauksissa käytetty, siemenillä lievästi laksatiivinen vaikutus
- Käytetään kasvisruuissa, grillatussa lihassa ja kalassa
- Nauttii hieman varjoisesta ja kosteasta kasvupaikasta
- Vanhanimi Espanjan kinneli
- Juurta käytetty aikaisemmin mm. kipualievittävänä rokkona

Ryytisalvia

- Salvia officinalis
- Huulikukkaisten heimoon kuuluva
- 50-80cm korkea, nelisärmäinen, tyvestään puumainen varsi, lehdissä ja varsissa pehmeä nukka, vaalean tai violetinsininen kukinto
- Estää hikoilua, alentaa verensokeria, antiseptinen, suurina määrinä aiheuttaa kouristuksia, päänsärkyä ja stressiä poistava
- Kotoisin välimeren seuduilta
- Kuului Kaarle Suuren viljeltäväksi määräämiin kasveihin
- Yleislääke lähes kaikkeen
- Myös tärkeä lihamauste ja esim. minttukastikkeen ainesosa

Rohrosalkoruusu

- Althaea officinalis
- 60-130cm korkea (jopa 2m), harmaankiiltävälehtinen, vaaleanpunertava terttukukinto